

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง ศาลแขวงพระนครเหนือ ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง กรณีธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายปวิธรรม เจริญกิตติพงษ์ หรือนายสิทธิพร เทศแจ่ม เป็นจำเลยต่อผู้ร้องในคดีหมายเลขดำที่ ผบE ๑๐๖๗๙/๒๕๖๗ ว่า จำเลยได้ทำสัญญาเปิดบัตรเครดิตกับธนาคารซีทีแบงก์ จำนวน ๒ หมายเลข จำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขในการชำระหนี้ให้แก่ธนาคาร ธนาคารซีทีแบงก์จึงระงับการใช้บัตรเครดิตและคำนวณยอดหนี้ที่จำเลยค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ จำเลยมีหน้าที่ต้องชำระหนี้แก่ธนาคารซีทีแบงก์ เจ้าหนี้เดิมให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา แต่จำเลยเพิกเฉยไม่ชำระ ต่อมาโจทก์ได้รับโอนกิจการบางส่วน มาจากธนาคารซีทีแบงก์เจ้าหนี้เดิมโดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย และโจทก์ได้รับ โอนสิทธิเรียกร้องสินทรัพย์ของจำเลยและสิทธิในผลประโยชน์ทั้งปวงที่จะได้รับจากลูกหนี้ภายใต้สัญญา สินเชื่อรวมถึงภาระหนี้ ซึ่งการโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับการโอนกิจการดังกล่าวโจทก์ได้รับการยกเว้น ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องที่มีต่อลูกหนี้ไปยังลูกหนี้รวมถึงจำเลยในคดีนี้ตามพระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ จำเลยให้การว่า จำเลยไม่เคยได้รับหนังสือบอกกล่าว การโอนสิทธิเรียกร้อง การบอกเลิกสัญญา และหนังสือแจ้งขอให้ชำระหนี้ เนื่องจากโจทก์จงใจหลีกเลี่ยง ไม่ส่งหนังสือบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้อง การกระทำของโจทก์เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เมื่อการ

โอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไม่ได้แจ้งหรือบอกกล่าวให้จำเลยทราบ และจำเลยไม่เคยชำระหนี้ให้แก่ธนาคาร ซิตี้แบงก์และโจทก์นับแต่มีการโอนสิทธิเรียกร้อง จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยให้ความยินยอมการโอนสิทธิเรียกร้องของธนาคารซิตีแบงก์ที่มีต่อจำเลยไปยังโจทก์ จำเลยมีสิทธิยกข้อต่อสู้ที่มีต่อธนาคารซิตีแบงก์ ขึ้นต่อสู้โจทก์ได้ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ระหว่างการพิจารณาของผู้ร้อง จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ มีผลทำให้การโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับการโอนกิจการของสถาบันการเงินแห่งหนึ่งไปยังสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่ง ไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ย่อมทำให้ลูกหนี้ไม่อาจทราบการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหนี้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้ไม่อาจปฏิบัติชำระหนี้หรือป้องกันสิทธิของตนได้อย่างเต็มที่ แม้จะให้สิทธิลูกหนี้ในการยกข้อต่อสู้ผู้รับโอนได้ก็ตาม แต่เป็นเพียงการรักษาสิทธิของลูกหนี้เพื่อยกข้อต่อสู้เดิมของตนขึ้นต่อสู้ผู้รับโอน เท่านั้น การบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะทางเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกแก่การโอนกิจการของระบบสถาบันการเงิน แต่เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการรับรู้สิทธิ ตามสัญญา เป็นการให้เอกสิทธิ์แก่เจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงิน เป็นการเพิ่มภาระแก่ลูกหนี้เกินสมควรแก่เหตุ ในการติดตามตรวจสอบสถานะของเจ้าหนี้ด้วยตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ผิดบุคคล แต่แตกต่างจาก ลูกหนี้ทั่วไปที่มีสิทธิได้รับแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องโดยตรง จึงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกหนี้ในการปกป้องสิทธิของตนเองตามสัญญา ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักความเสมอภาค และเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบททั่วไปที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ โดยมีได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ มาตรา ๒๕ วรรคสาม ก็เป็นบททั่วไปที่วางหลักคุ้มครองให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ มิได้เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพเป็นการเฉพาะเช่นกัน ส่วน มาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสี่ จำเลยไม่ได้โต้แย้งหรือยกเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงไม่ต้องวินิจฉัย และจำเลยไม่ได้โต้แย้งหรือยกเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงินฯ มาตรา ๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสอง วรรคสี่และวรรคห้า อย่างไร จึงไม่ต้องวินิจฉัยด้วย

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นนั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็น

อันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น” มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

เนื่องจากก่อนที่จะมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงินฯ มาตรา ๗๗ ได้นั้น ต้องมีการดำเนินการตามมาตรา ๗๓ เสียก่อน โดยต้องให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ และมีการประกาศการให้ความเห็นชอบโดยจะกำหนดระยะเวลาการดำเนินการและหลักเกณฑ์ใด ๆ ด้วยก็ได้ แม้จะมีการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บางมาตรา พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ บางมาตรา และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ บางมาตรา มาใช้บังคับ ก็ตาม ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใด สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น เมื่อคดีนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศความเห็นชอบลงในราชกิจจานุเบกษาให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบแล้ว ย่อมไม่กระทบต่อสิทธิของจำเลยในการทราบข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งไม่ตัดสิทธิจำเลยในการยกข้อต่อสู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ไม่ทำให้จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้เสียสิทธิใด ๆ หรือมีภาระเพิ่มไปจากมูลหนี้เดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของสถาบันการเงิน อันส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ มีเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ มีผลใช้บังคับแก่สถาบันการเงินเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดต่อหลักบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย ได้รับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย

หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ